

ગઝલ

-પંકજ વખારીયા

.1.

સપનું ઉડી ગયા પછી બાકીમાં કંઈ નથી,
અડધી પથારી ખાલી છે, અડધીમાં કંઈ નથી.

આપી જશે આ ભીંતને વધુ એક ચોકડી,
આજેય બીજું સુર્યની ઝોળીમાં કંઈ નથી.

જન્મારો વેઠે છે અહીં નોંધારો ખાલીપો,
લુંટી શકે તો લુંટ, હવેલીમાં કંઈ નથી.

બસ, બે'ક બુંદ જેટલો સંસાર એનો છે,
શબ્દો કે સુર જેવું ઉદાસીમાં કંઈ નથી.

હા, પહેલાં જેવું બળ નથી પાણી કે આગમાં,
એવું નથી કે આંખ કે છાતીમાં કંઈ નથી.

.2.

મળી છે પાંખ, પરંતુ ગગન નથી એથી,
ખરી રહ્યાં છે પીંછાં, ઉડ્યન નથી એથી.

તમન્ના હોય, છતાં કંઈ જ થઈ નથી શકતું,
પડી રહ્યા છે પતંગો, પવન નથી એથી.

પડી છે સંપદા ભીતરમાં, પણ ધરા ઉજ્જડ,
નથી ખનકતા ખજાના, ખનન નથી એથી.

ઉડાઉ હાથે વ્યથા કેમ ખર્ચી નાંખે છે ?
પસીનો પાડીને કમાયેલું ધન નથી એથી ?

હજીયે ધસમસી આવે છે આંખમાં પાણી—
હજી આ દર્દનું અમને વ્યસન નથી એથી.

.3.

શીખવી ગઈ કૈંક પરદાની કળા,
દશ્યથી પર થઈને જોવાની કળા.

દ્વારથી પાછા જવાનું મન થતું,
એવી એની 'આવ' કહેવાની કળા !

ક્યાં હવે એ બાજુથી થઈએ પસાર ?!
યાદ ક્યાં છે રસ્તો ભુલવાની કળા.

કેટલા દીવસે મળી બારીમાં સાંજ,
તાજી થઈ પાછી ઝુરાપાની કળા.

દોસ્ત! તું પણ લખ ગઝલ, અઘરી નથી,
આમ જો કે શ્વાસ લેવાની કળા.

શબ્દની કરતાલમાં રણકી ઉઠી—
જીન્દગી નામે ભરોસાની કળા.

એક—બે વાતો અધુરી રાખીએ,
બીજી તો શી પાછા મળવાની કળા ?

.4.

આવે જ છે તો આવ, પણ એ બેલ યાદ કર,
જાણી—બુઝીને જે નહીં વાગેલ, યાદ કર.

દર્શાવી સહાનુભુતી, વ્યથા ઓર ના વધાર,
પહેલાના તારા આવા બધા ખેલ યાદ કર.

આ હાથ પાછો ઝાલતાં પહેલાં જરાક થોભ,
પહેલાંય તેં કરી હતી એ પહેલ યાદ કર.

આ બાઘ્યા છોકરાની ઝુકેલી ડફોળ આંખ,
સપનાની બાબતે હતી કાબેલ, યાદ કર.

દુર્ભાગ્ય પહાણાં મારતું ટોળે વળ્યું હતું,
ને તારાં પગલાં પણ હતાં સામેલ, યાદ કર.

.5.

પાણી વીનાનાં વાદળો જેવું નગર મળે,
આંખો તો સેંકડો મળે, પણ નજર ક્યાં મળે ?

કંઈ ઓર માપદંડ છે માણસની ભુખના,
કુદરત તરફથી બાકી બધું માપસર મળે.

વરસાદના હજી કોઈ વાવડ નથી, અને—
અણધારી બીજ ફુટવા જેવી ખબર મળે.

મસ્તી તો બાજુએ રહી, માયુસી વધશે ઓર,
માદક—મધુર વસંત જો તારા વગર મળે.

સાચે જ સાવ ફીક્કી છે રજુઆત મારી; પણ—
આપો જો આપ દાદ તો રંગે—અસર મળે.

.6.

આંખોનું ખાલી ઘર ભરી દઈએ જરા—તરા,
કીલ્લોલ સ્વપ્નનો સ્મરી લઈએ જરા—તરા.

ક્યાં છે હવે એ લ્હેરતાં ઘેઘુર રાત—દીન,
ખખડાટ સુકાં પાનનો છઈએ જરા—તરા.

જીવનના નામે બસ, હવે ખુલ્લી છે માત્ર આંખ,
દુષ્કાળે જાણે રોજ પર જઈએ જરા—તરા.

બાકી તો શ્વાસ એટલે ઘટમાળ યંત્રવત્,
બસ, કોઈવાર વાંસળી થઈએ જરા-તરા.

સાચું કે આંખ વાળી લીધી ઈંતઝારથી,
પણ છુટ આંસુને હજી દઈએ જરા-તરા.

.7.

જીન્દગી સાથે કોઈ ઝઘડો નથી,
બસ, હું ઉઠી જાઉં છું, રમતો નથી.

કોઈ આશા, કોઈ આશ્વાસન લઈ,
'તું નથી'ની ધારને ઘસતો નથી.

સાચ્યેસાચ્યાં આંસુ સાચવવાં છે, દોસ્ત !
ખોટેખોટું એટલે હસતો નથી.

થાકી, કંટાળીને પાછળ જોયું તો....
પાછા ફરવાને કોઈ રસ્તો નથી.

આખરે પણ હાલત એની એ જ, લે !
હું કફનમાં ને તને પરદો નથી!

.8.

વાત દીલની સૌને સમજાતી નથી,
માત્ર શબ્દોમાં એ કહેવાતી નથી.

જીરવી પણ પ્રાણઘાતક, પણ પછી,
જીન્દગી વીતે છે, જીવાતી નથી.

આંખમાં આંસુ નથી, એવું નથી;
છે છલોછલ, એથી છલકાતી નથી.

મુકવાની છે હથેળી પર સુગમ,
ભાગ્ય પર કંઈ મહેંદી મુકાતી નથી.

એ નથી કંઈ શંખપુષ્પીનો કમાલ,
વસ્તુ હો સારી તો વીસરાતી નથી.

એવો સત્કારે સુરજને કે થતું—
ઓસથી ભીનાશ જીરવાતી નથી ?

બસ, ગમું છું એને હું, ને એ મને,
વાત કંઈ આગળ ધપાવાતી નથી.

.9.

કુદરતી તજવીજ લઈ જન્મ્યો હતો,
આમ બસ, વાણી જ લઈ જન્મ્યો હતો.

રફતે—રફતે એ જ ઘરમાં ગોઠવી,
જુની જે ચીજ લઈ જન્મ્યો હતો.

વાંસ જેવો વસવસો ઉગ્યો છે, દોસ્ત!
ઝંખનાનું બીજ લઈ જન્મ્યો હતો.

મોતી સમ છટક્યું ખરા વખતે જ મન,
એક ક્ષણની વીજ લઈને જન્મ્યો હતો.

ના ગવાહી થઈ તે વાદળને લીધે,
ચાંદ બાકી બીજ લઈને જન્મ્યો હતો.

થઈ હીફાઝત હરવખત એથી જ તો,
પ્રેમનું તાવીજ લઈ જન્મ્યો હતો.

.10.

હોવાની ઘટના બાબતે કોઈ કડી વગર,
ચાલી રહી તપાસ કશી થીયરી વગર.

કંઈ તો હશે આ શ્વાસનો આધાર આખરે
ચાલે ન ચક્રવત્ કોઈ વસ્તુ ધરી વગર.

બારુદ કે ચીરાગ કે ઈંધણ, ગમે તે હો,
સળગે ન છેવટે કોઈ દીવાસળી વગર.

ખુશબુ ખરીદનારને હોતો નથી ખયાલ,
ફોરમ ના શોભે ફુલની મોજુદગી વગર.

એકાદ પંથી પુરતી એ પણ દઈ શકે,
વૃક્ષો ખજુરનાંય નથી છાંયડી વગર.

હા, થોડો વાંકો-ચુકો ને ખાબડ-ઉબડ છું; પણ-
જાણી લે કોતરો નથી બનતા નદી વગર.

પાગલ મને કહી રહ્યાં આ ડાહ્યાં લોક, દોસ્ત!
દાવો કરે, જે પ્રેમનો દીવાનગી વગર.

.11.

પહેલા અઘરો છું, પછી આસાન છું,
પહાડની ઉંચાઈ પર મેદાન છું.

પુણ્ય તારાં હોય તો તું પામશે,
પૃથ્વી પર હું સ્વર્ગનું સંસ્થાન છું.

કોઈને પરીચય ન મારી ધારનો,
મસ્ત મારામાં જ રહીને મ્યાન છું.

મુલ્ય અંકાશે નહીં કંઈ મારું આમ,
સળગું તો પરખાય કે લોબાન છું.

કંઈ સતત જન્મે અને મરતું રહે,
છું પ્રસુતીગૃહ કે કબ્રસ્તાન છું.

થઈ ગયો ખુલ્લો ને ખાલીખમ પછી,
ભીડની આ ભીંતે રોશનદાન છું.

પંકજ વખારીયા

કવી-સમ્પર્ક:

પંકજ વખારીયા,

એલ/૪, જી.પી.પાર્ક, ઉધના મગદલ્લા રોડ, વાયા ભટાર રોડ,

સુરત-395 001 મોબાઈલ: 98241 43951

ઈ.મેલ : pankajvakharia@yahoo.com

કવી સર્જન: 'ૐ અથ શ્રીમદ્ ગઝલ' ગઝલસંગ્રહ, પ્રકાશક : પોતે, પાનાં : ૮૦, કિંમત : રૂ.૧૦૮,

પ્રાપ્તિસ્થાન: 'સાહીત્ય સંકુલ', ચૌટાબજાર, સુરત-૩૯૫૦૦૩ તથા 'સાહીત્યચીંતન', કટારીયા પોળ, બાલા

હનુમાન સામે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧

@ @ @ @ @

'સન્ડે ઈ-મહેફીલ'ના આ ગઝલઅંકના અતીથી સમ્પાદક અને સંકલનકાર સુરતના યુવાગઝલકાર ભાઈ શ્રી ગૌરાંગ ઠાકર (gaurang_charu@yahoo.com)નો ખુબ ખુબ આભાર.. -ઉત્તમ ગજ્જર

@ @ @

'સન્ડે ઈ.મહેફીલ' - વર્ષ : દસમું - અંક : 322 - May 17, 2015

'ઉંઝાજોડણી'માં સાભાર અક્ષરાંકન : શ્રી. સુનીલ શાહ sunilshah101@gmail.com

@ @ @ @ @

13મી જાન્યુઆરી 2006ના દીને મુંબઈ ખાતે 'ગુજરાતીલેક્સિકન'ના થયેલા પ્રથમ લોકાર્પણ પછી વીશ્વના લાખો (લગભગ પોણા ચાર કરોડ) ગુજરાતી ભાષાપ્રેમીઓએ અત્યાર સુધીમાં <http://gujaratilexicon.com/>ની મુલાકાત લીધી છે તે એની ઉપયોગીતા સીદ્ધ કરે છે. અમને તેનો આનંદ અને પરીતોષ છે. 'સ્પેલચેકર' અને 'કમ્પ્યુટરની ક્લીકે' પુસ્તીકા પણ ત્યાં ઉપલબ્ધ છે.

આપને અને આપ મારફત આપના મીત્રોને પણ 'ગુજરાતીલેક્સિકન' અને 'ભગવદ્ગોમંડલ'ની આ સતત સુધારા પામતી રહેતી નવી interfaceની મુલાકાત લેવાનું નીમંત્રણ <http://gujaratilexicon.com/> છે. વીશ્વનાં કરોડો ગુજરાતી ભાઈ-બહેનો સુધી આ સંદેશો પહોંચાડવામાં સહાય કરી, આપને પણ ગુજરાતી ભાષાની અમુલ્ય સેવાનાં પુણ્યના અધીકારી બનવા વીનંતી.

હેવે તો એક ખુલ્લો 'લોકકોશ' નેટજગતમાં મુકાઈ ચુક્યો છે. હાલ ઉપલબ્ધ કોઈ પણ કોશમાં ન સમાવાયા હોય; છતાં વ્યાપક લોકસ્વીકૃતી પામી લખાણ કે બોલાશમાં વપરાતા થયા હોય તેવા, ગુજરાતી કે અન્ય ભાષાના પરીચીત શબ્દો, પરખવાનું, વીણવાનું અને આ 'લોકકોશ'માં ઉમેરવાનું કામ, વીશ્વભરમાં વસેલા ગુજરાતીઓએ ઉમળકાથી વધાવી લીધું છે. અત્યાર સુધીમાં વાચકોએ ૩૭૧૯ શબ્દો સુચવ્યા. મોટા ભાગના શબ્દો તો લેક્સિકનમાં હતા જ. બાકીનામાંથી ૯૨૦ શબ્દોને, ભાષાનીષ્ણાતોની અમારી સમીતીએ ચકાસી, તેને લોકકોશમાં સ્થાન આપ્યું. કોઈ પણ વ્યક્તી એવા શબ્દ અંદર ઉમેરી શકે છે.. ભાષાનીષ્ણાતોની અમારી સમીતી તે ચકાસે છે અને માન્યતાપ્રાપ્ત તે શબ્દ, 'શબ્દમીત્ર'-('વર્ડડોનર')ના નામ સાથે 'લોકકોશ'માં સ્થાન પામે છે. આજ સુધીમાં 7,52,000 મુલાકાતીઓએ તેની મુલાકાત લીધી છે. આમ, દેશનાં તેમ જ વીશ્વના વીવીધ દેશોમાં વસેલાં ગુજરાતી પરીવારો જો સહયોગ કરે તો એક અનોખો 'લોકકોશ' નીર્માણ થાય.. આખી યોજના જોવા, જાણવા, ભાગ લેવા <http://lokkosh.gujaratilexicon.com/> ની મુલાકાત લેવા વીનન્તી..

@ @ @ @ @

More than 3,13,64,000 Gujarati Language lovers have visited

<http://www.gujaratilexicon.com>

More than 45,52,000 have visited Digital Bhagwadgomandal

<http://www.bhagwadgomandal.com>

More than 7,58,000 have visited Lokkosh

<http://lokkosh.gujaratilexicon.com>

More than 1,60,000 have visited Global-Gujaratilexicon

<http://global.gujaratilexicon.com>

@ @ @ @ @ @ @ @ @